

عنوان مقاله:

الگوی پرسش محور در تفسیر و تحلیل شعر

محل انتشار:

فصلنامه متن پژوهی ادبی، دوره 21، شماره 71 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

بتول واعظ - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

محمد رضا حاجی بابایی - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

ظرفیت معنایی گوناگون یک شعر در نتیجه نظام زبان، توانشها و نقشهای مختلف آن شکل میگیرد و هر دریافتی از متن باید در چهارچوب نظام معنایی آن متن صورت گیرد. به همان میزان که خواننده در کشف معناهای شعر نقشی فعال دارد، به همان میزان نیز شعر، خوانش خواننده را محدود میکند. خوانش شعر بر مبنای هر نظریه ادبی، تمام ابعاد آن را تفسیر نمی کند. از این رو، روشی کاربردیتر لازم است تا بتواند با توجه به قراین درون متنی و برون متنی (بافت زبانی و فرازبانی) ابعاد بیشتری از شعر را آشکار نماید. الگوی پیشنهادی شرح و تحلیل شعر، شعر را در پنج سطح توصیفی، زبانی، فکری، زیباییشناختی و تفسیری بررسی میکند. شاخصه مهم این الگو، بررسی و تحلیل تمام اجزای سازنده شعر در نسبت با کلیت آن است. این الگو، متن محور است و در فرایند تحلیل، به آن میزان از فرامتن استفاده میکند که بتواند در تحلیل آن نقش و کارکردی معناشناختی داشته باشد. برای خوانش و تحلیل شعر در هر سطح، پرسشهایی بنیادین متناسب با آن سطح در نظر گرفته ایم. این پرسشها به گونهای طرح شده اند که در نهایت، پاسخ بدانها موجب دست یافتن به فهم و درکی منسجم از شعر میشود. تفسیری که با کاربست این الگو حاصل میشود، در نتیجه قرابت دقیق شعر و تحلیل تمام عناصر سازنده آن، یعنی گزینش های زبانی، بلاغی زیباییشناختی و اندیشگانی است که در پایان، به فهم و تفسیر منسجمی از شعر منجر میشود.

کلمات کلیدی:

تفسیر متن، تحلیل متن، تحلیل شعر، الگوی پرسش محور، سطوح متن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/667130>

